

Leerlingmateriaal – Baanbrekende politici

Inleiding

Rond 1900 veranderde de Nederlandse samenleving ingrijpend. Groepen die lange tijd weinig invloed hadden gehad, zoals vrouwen en arbeiders, kregen stap voor stap meer rechten. Deze ontwikkeling heet **emancipatie**. Dat ging niet ineens, maar via wetten, onderwijs, politiek en maatschappelijke discussies.

In deze les onderzoek je hoe emancipatie in Nederland verliep aan de hand van twee mensen uit Limburg: **Mathilde Haan** en **Charles Ruijs de Beerenbrouck**. Je kijkt naar verschillende manieren waarop verandering tot stand kwam en ontdekt dat politieke vooruitgang vaak het resultaat is van kleine stappen.

Portretfoto van Mathilde Haan, ca. 1920.

(Gemeentearchief, Roermond)

Portretfoto van Charles Ruijs de Beerenbrouck, 1910.

(HCL, Maastricht/Fotocollectie GAM)

Opdracht 1 – Twee paden naar verandering

Vergelijking van twee politici

Mathilde Haan en Charles Ruijs de Beerenbrouck leefden in dezelfde tijd, maar stonden op verschillende plekken in de samenleving. Toch speelden ze allebei een belangrijke rol in de emancipatie van vrouwen en arbeiders.

Opdracht

Vul het schema in met behulp van de tekst van het venster.

	Mathilde Haan	Charles Ruijs de Beerenbrouck
Afkomst		
Politieke positie		
Voor wie kwam hij/zij op?		
Belangrijkste doelen		
Manier van verandering		

Verdiepingsvraag

Wie denk jij dat meer invloed had op het dagelijks leven van gewone mensen? Leg je antwoord uit.

Opdracht 2 – Emancipatie stap voor stap

Emancipatie gebeurde niet in één keer. Onderwijs, kiesrecht en politieke invloed werden stukje bij beetje uitgebreid. Sommige veranderingen kwamen via de wet, andere doordat mensen zich organiseerden en hun stem lieten horen.

Opdracht

Beantwoord de vragen:

1. Noem twee voorbeelden uit het venster waaruit blijkt dat emancipatie langzaam verliep.

2. Waarom kregen vrouwen eerst **passief kiesrecht** en pas later **actief kiesrecht**?

3. Waarom was onderwijs belangrijk voor de positie van vrouwen?

Gemeenteraadsverkiezingen in Maastricht op een foto uit 1920. Ook vrouwen mochten hun stem uitbrengen, hier op 17 mei bij Stembureau 13 in het gebouw van De Stuers in de Kruisherengang. (Historisch Centrum Limburg, Maastricht/Fotocollectie GAM)

Opdracht 3 – Regionale pioniers

In Limburg waren vrouwen opvallend vroeg actief in de lokale politiek.

Opdracht

Lees het venster opnieuw en beantwoord de vragen:

1. Wie was **Mathilde Haan** en wat deed zij als gemeenteraadslid?

2. Noem twee andere vrouwen uit Limburg die vroeg actief waren in de politiek.

3. Waarom is het bijzonder dat juist in Limburg vrouwen zo vroeg politieke functies kregen?

4. Ga op zoek naar een regionale vrouwelijke pionier in je eigen buurt. Dat mag iemand zijn in de politiek, een bijzonder persoon, een uitvinder. Wie dan ook. Wie heb je kunnen vinden? Schrijf hieronder een 'kaartje' waarin je vertelt waar je achter bent gekomen.

Beste

Post Card

Aan

Van

Opdracht 4 - Continuïteit en verandering

Emancipatie toen en nu

Veel rechten die vandaag vanzelfsprekend lijken, waren dat honderd jaar geleden niet.

Opdracht

Beantwoord de vragen in korte zinnen:

1. Welke rechten uit het venster zijn vandaag vanzelfsprekend geworden?

2. Welke discussies uit die tijd herken je nu nog?
